

NAGOVOR ZA NEDELJO BOŽJE BESEDE

Božja beseda današnje tretje navadne nedelje (Jon 3,1-5.10; Ps 25; 1 Kor 7,29-31; Mr 1,14-20), ko se še posebej spominjamo in zahvaljujemo za dar Božje besede, nas vabi k premisleku o spreobrnjenju in hoji za Gospodom.

V prvem berilu smo spremljali preroka Jona na njegovi poti v Ninive. Ninive so »veliko mesto pred Gospodom«. Z mestom, ki je »veliko pred Gospodom«, pripovedovalec želi nakazati Božji odnos do mesta. Bog do njega ne more biti brezbrizen, ker v njem živi veliko prebivalcev. Jona je tja poslan po značilnem vzorcu, po katerem Bog pošilja svoje preroke: »Zgodila se mu je Božja beseda.« Prerok tja ne gre iz lastnega nagiba, pošilja ga Bog, da bi velikemu mestu oznanil, da se je njegova hudobija dvignila do Boga. To v nas priključuje spomin na Sodomo in Gomoro (1 Mz 18,20-21). Vemo, kakšna usoda je doletela grešni mesti. Sklepali bi lahko, da Božje naročilo napoveduje skorajšnje uničenje velikega mesta ali pa vsaj zelo resen opomin h kesanju. Jona vstane in gre. Tja hodi 3 dni. V bralcu, ki je bral celotno knjigo, ti trije dnevi prebudijo vprašanja: kako se bodo na Jonovo oznanilo odzvali prebivalci Niniv? Bo mesto Ninive preroka Jona požrlo, kot ga je požrla velika riba?

Jona hodi po mestu in oznanja: »Še štirideset dni in Ninive bodo pokončane!« Bog daje človeštvu čas, da se spreobrne. Jonovo napoved bi bralec lahko razumel tudi kot brezpogojno napoved – gotovo smrtno obsodbo. Ninivljani pa jo razumejo kot pogojno grožnjo, kot nujni klic h kesanju. Zato se spreobrnejo. Njihovo kesanje je presenečenje, ki nam ga pripovedovalec pripravi. Ninivljani se zavedajo, da so si s svojimi dejanji zaslužili sodbo, a hkrati verujejo, da bo Božja milost prevladala nad strogo pravičnostjo. S tem pokažejo pravo razumevanje svoje krivde in Božje pravičnosti. Njihov odziv je osupljiv, še zlasti če se spomnimo na stalne tožbe prerokov, ki izvoljenemu ljudstvu očitajo trdosrčnost.

Bogu je po kesanju Ninivljanov žal zaradi hudega, ki ga je hotel poslati nadnje. Njegovo grožnjo lahko prav razumemo, le če razumemo, da Božje ravnanje izvira iz skrbi za človekovo odrešenje. V njegovih sodbah vedno zmaguje usmiljenje. Za razumevanje so pomembne sklepne besede 4. poglavja. V njih se razkrije, da kesanje Ninivljanov ni vzrok Božjega sočustvovanja z njimi. Bog je povezan s svojim stvarstvom, še prav posebej pa s človekom, ki je njegova krona. Usmiljenja ne moremo razumeti, dokler ga razlagamo z načelom enakosti: dokler mislimo, da je kaznen povezana z dolžnostjo pravičnosti in da je grešnikovo kesanje dobro delo, s katerim zasluži Božje odpuščanje. Šele spoznanje, da smo povsem odvisni od Stvarnika, nam pomaga razumeti, da nikoli ne moremo zaslužiti Božjega sočutja in odpuščanja. Lahko samo upamo, da ga bomo dosegli, če bo Bog tako želel. Edini vzrok, da prevlada

usmiljenje, je, da Bog ostaja povezan s svojim stvarstvom. On želi biti sočuten, on želi reševati »ljudi in živali« (Ps 36,7). Rešitev mesta, ki je »veliko pred Gospodom«, pa pomeni slavo Njegovemu imenu. V tem pogledu kesanje ni razlog za podelitev Božjega usmiljenja, ampak je odstranitev ovir, ki onemogočajo prejem dobrin. Božja milost ni sad človekovih zaslug, kesanje jo zgolj spodbudi. Poučna je zgodba o Bileamu (4 Mz 22-24): Izrael ni blagoslovljen zaradi svojih zaslug, ampak zaradi suverene Božje odločitve.

Tako deluje tudi Jezus. Njegov prihod na svet je sad zastonjske ljubezni (Flp 2,6-11). O sebi pravi, da »ni prišel klicat pravičnih, ampak grešne« (Mr 3,17). Evangelist Marko nam s svojim veselim oznanilom o Jezusu Kristusu želi pomagati, da bi prepoznali vabilo tudi mi in se odločili postati Jezusovi učenci. Potem ko je preстал preizkušnje v puščavi in ko je bil Janez Krstnik izročén, je Jezus začel javno delovanje z besedami: »Čas se je dopolnil, nebeško kraljestvo se je približalo!« (Mr 1,15) Nastopil je trenutek, ki ga je Bog določil za izpolnitev svojih obljub – čas, ko bo Kristus s svojim učenjem in smrtjo na križu spet odprl kraljestvo, ki je bilo zaprto od začetkov. Prišel je čas, o katerem je sanjal prerok Danijel (Dan 2,44). Približalo se je nebeško kraljestvo, katerega začetek je neopazen (Mt 13,31-32) in katerega delovanje je skrito in skrivnostno (Mt 13,33; Mr 4,26-29), pa sta mu kljub vsem oviram zagotovljeni zmaga in prevlada (Mt 13,24-30).

Jezus novico o nastopu tega kraljestva poveže s »spreobrnite se in verujte evangeliju!« (Mr 1,15b). Te besede povzemajo način našega odrešenja in nadaljujejo to, o čemer smo brali v prvem berilu. Potrebno je oboje, tako spreobračati se kot verovati evangeliju. Če nas spreobračanje povezuje z Očetom, nas vera povezuje s Sinom, ki ga v evangeliju, veseli novici, prepoznavamo kot tistega, ki rešuje. Brez vere v Božje usmiljenje spreobračanje postane obup, saj sami nikoli ne bi zadostili storjenim grehom. Brez spreobračanja pa bi naša vera postala zgolj lepa ideja.

Na Jezusov poziv se odzovejo prvi učenci. »Hodite za menoj!« Jezusov klic k spreobrnjenju in veri vabi k premisleku o vrednotah, ki vodijo človekovo življenje. Človek ima na izbiri samo dve poti: »Gospod pozna pot pravičnih, pot hudobnih pa vodi v pogubo.« (Ps 1,6) Svoje učence je izbiral med nepoučenimi, ubogimi, odrinjenimi, neznanimi ljudmi. »Tako je pustila mreže in šla za njim.« Jezus se ni zmotil v svoji odločitvi. Poklicani so se takoj odzvali. Čakale so jih sicer težke preizkušnje, toda njihovo srce je bilo željno hoditi za Gospodom. Simon, Andrej, Jakob in Janez kot vzori učencev odgovorijo na Jezusovo povabilo. Podobno kot Ninivljani so na Božje oznanilo pripravljeni spremeniti način življenja. Učenci postanejo, ker so pripravljeni zapustiti svoje čolne, ribiške mreže: to, s čimer so skrbeli za svoje preživetje. Vse zapustijo, da bi lahko šli za Jezusom. Tak človek je kot »drevo,

zasajeno ob potokih voda« (Ps 1,3). Toda človek ne zapusti zlahka vsega za seboj. Jezus pa spodbuja: »Če hoče kdo hoditi za menoj, naj se odpove sebi, vzame svoj križ in hodi za menoj.« (Mr 8,34)

To nadgradi apostol Pavel v odlomku, ki smo ga slišali v 1. pismu Korinčanom. »Odmerjeni čas je kratek.« Ta odlomek je del Pavlovih navodil glede poročenih in samskih. Bralce vabi, naj z zavedanjem tega, da je čas kratek, ponovno premislijo svoje življenje. To pravi iz svoje izkušnje. Bil je priča nekemu dogodku, ki ga je tako pretresel, ga tako spremenil, da celo na tako pomembne zemeljske stvari, kot so družina, veselje in žalost, imetje, gleda s povsem drugačnimi očmi. Ta dogodek je, da je na poti v Damask videl Vstalega (Apd 22,6-16). In to ga je radikalno spremenilo. Te spremembe ne moremo zavriniti z izgovorom, da so bili ljudje tistega časa naivni. Grki govora o vstajenju niso želeli poslušati (Apd 17,32), Judje pa so Pavla zaradi oznanjevanja vere želeli kamenjati (Apd 14,19). Za Pavla pa je bilo srečanje z Vstalim tako močno doživetje, da ga je prepričalo, da ta svet mineva. Da je življenje treba prevrednotiti, ker »podoba tega sveta mineva«. In da je edino, kar šteje, hoja za Jezusom: »kajti živeti je zame Kristus in smrt dobiček.« (Flp 1,21).

Človeka od nekdaj – tudi danes, kljub vsej napredni medicini – močno zaznamuje strah pred smrtjo. Vedno ga navdaja volja do življenja in želja, da bi ga rešil. Zapustiti vse in hoditi za Jezusom se zdi preveliko tveganje. Kaj pa, če smrt ne pomeni konca? Kaj, če se je Vstali res prikazal kot dokaz novega sveta, nove zemlje? Kaj, če nam samo on lahko ponudi resnično življenje? Potem se vse spremeni ... In apostol Pavel nam o tem pričuje.

Tako nas Božja beseda današnje tretje navadne nedelje vabi, da premislimo, komu želimo slediti v svojem življenju. Prvo berilo nam sporoča, da nam Bog želi dobro in nam naklanja svojo milost, če smo zanjo odprti. V evangeliju slišimo Jezusovo povabilo: »Hodi za menoj.« Apostol Pavel pa nam s svojim pričevanjem daje nov kriterij presojanja lastnega življenja: »Podoba tega sveta mineva.« Naj bo teden, ki je pred nami, priložnost, da tudi mi v tišini, ob branju Božje besede, prisluhnemo in se odzovemo Jezusovemu klicu: »Hodi za menoj!«

Martin Leban

